

Силабус курсу

Сільська початкова школа: засади функціонування

Освітній ступінь – третій (освітньо-науковий)

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 013 Початкова освіта

Освітньо-наукова програма «Початкова освіта»

Кількість кредитів – 5

Рік підготовки –1, семестр – 2

Компонент освітньої програми: вибіркова

Дні занять: понеділок, 13.45-15.00, ауд. 340

Консультації: четвер 13.45, ауд. 340

Мова викладання: українська

Керівник курсу

д. пед. н., доц. **Онишків Зіновій Михайлович**

Контактна інформація onyshkiv54@ukr.net, 0975483758

Опис дисципліни

У навчальному курсі «Сільська початкова школа: засади функціонування» розкрито основні питання нормативно-правового та організаційного забезпечення діяльності початкової школи сільської місцевості: типи початкових шкіл, комплектування класів, складання розкладу занять, організація індивідуального навчання учнів, планування роботи та ведення документації. Охарактеризовано основні форми підвищення педагогічної майстерності вчителів початкових класів, навчально-методичне забезпечення уроку та інших форм організації навчального процесу в умовах малочисельної початкової школи, особливості індивідуалізації навчального процесу, форми організації виховного процесу з учнями.

Навчальний контент

Години лекц./сем.	Теми	Результати навчання	Завдання
Змістовий модуль 1 Науково-педагогічні засади функціонування сільської початкової школи			
4/4	Тема 1. Нормативно-правове організаційне забезпечення діяльності початкової школи	Розуміти сутність поняття «початкова школа сільської місцевості», знати типи початкових шкіл сільської місцевості, особливості планування	Питання, есе, практичне завдання

		роботи початкової школи сільської місцевості, вміти організовувати індивідуальне навчання учнів в умовах малої наповнюваності.	
4/8	Тема 2. Вдосконалення педагогічної майстерності вчителів початкової школи сільської місцевості	Знати форми методичної роботи в школі, форми підвищення кваліфікації педагогічних працівників, особливості проведення атестації і сертифікації вчителів початкових шкіл сільської місцевості, організації зовнішньої і внутрішньої системи забезпечення якості освіти, вивчення і впровадження передового педагогічного досвіду і досягнень педагогічної науки.	Тести, презентації, кейси
<p align="center">Змістовий модуль 2</p> <p align="center">Освітній процес у початковій школі сільської місцевості: особливості організації, навчально-методичне забезпечення</p>			
4/8	Тема 3. Методика проведення та навчально-методичне забезпечення уроку в початковій школі сільської місцевості	Знати структуру та методику проведення уроку в класі-комплекті, вміти організовувати навчальні заняття в умовах різних типів початкових шкіл,	ІНДЗ, питання, моделювання навчальних занять
4/6	Тема 4. Індивідуалізація освітнього процесу в початковій школі сільської місцевості	Знати методику індивідуалізації навчальної роботи на уроці в малочисельному класі та класі-комплекті, способи диференціації навчальних завдань, роботу з обдарованим учнями і учнями, яким важко вчитися.	ІНДЗ, практичні завдання

4/4	Тема 5. Зміст та форми організації виховної роботи з учнями в початковій школі сільської місцевості	Знати форми організації виховної роботи в початковій школі сільської місцевості, вміти планувати виховну роботу з різновіковим колективом учнів, організовувати виховну роботу з учнями в різних типах початкових шкіл.	ІНДЗ, питання
-----	---	---	------------------

Літературні джерела

1. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. Київ, Державна служба якості освіти, 2019. 240 с.
2. Бойченко С. Організація самостійної роботи учнів на уроках у малокомплектній школі. *Початкова школа*. 2004. № 1. С. 5–53.
3. Внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності: Стандарти та рекомендації. [Електронний ресурс]. – <http://undip.org.ua/upload/files/Внутрішня%20система%20забезпечення%20якості%20освітньої%20діяльності.%20Стандарти%20та%20рекомендації.pdf>
4. Головань Н. О. Вікові особливості дітей шестирічного віку та їх діагностика. Навчання і виховання шестирічних першокласників: збірник статей / упоряд. К. С. Прищепа. К. : Радянська школа, 1990. С.47– 59.
5. Закон України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
6. Ілляшенко Т. Д. Чому їм важко вчитися? К. : Початкова школа, 2003. 128 с.
7. Коберник Г. І. Індивідуалізація й диференціація навчання в початкових класах: теорія та методика. К. : Науковий світ, 2002. 231 с.
8. Кузь В. Г. Педагогічні основи функціонування навчально-виховного комплексу «школа-дитячий садок». Наукові основи організації педагогічного процесу в навчально-виховних закладах «школа-дитячий садок»: зб. наук. праць / гол. ред. В. Г. Кузь. К. : Науковий світ, 2000. С.6–23.
9. Логачевська С. П. Дійти до кожного учня / за ред. О. Я. Савченко. К. : Радянська школа, 1990. 158 с.
10. Мандрика М. А., Онишків З. М. Людину творить вчитель. *Початкова школа*. 1987. № 4. С.6–10.
11. Мелешко В. В. Організація управління малокомплектними початковими школами. *Початкова школа*. 2002. № 1. С.50 – 54.

- 12.Мелешко В. В. Перспективи розвитку сільської школи. *Початкова школа*. 1999. № 12. С.1–3.
- 13.Мелешко В. Використання підручника у сільській малочисельній школі. *Початкова школа*. 2009. № 9. С.58–60.
- 14.Мелешко В. Шкільне діловодство у малокомплектній школі. *Початкова школа*. 2001. № 2. С.52–54.
- 15.Мелешко В. В. Організація методичної роботи в сільських малокомплектних школах. *Початкова школа*. 2000. № 5. С.41–43.
- 16.Мелешко В. Організація індивідуального навчання в сільських загальноосвітніх навчальних закладах. Зміст і технологія шкільної освіти: матеріали звітної наукової конференції Інституту педагогіки АПН України 6 березня 2001 року. К. : Педагогічна думка, 2001. С.30.
- 17.Методичні рекомендації щодо заповнення Класного журналу для 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Лист Департаменту загальної середньої та дошкільної освіти МОН № 2/2-14-1907-15 від 21.09.15 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2018/12/NMO-1362.pdf>.
- 18.Онишків З. М. Формуємо вміння планувати навчальну діяльність. *Початкова школа*. 2006. № 6. С.50–53.
- 19.Онишків З. М. Формування навичок самоконтролю в учнів малокомплектної початкової школи. *Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету* (Серія: «Педагогіка»). 2004. № 2. 119–122.
- 20.Онишків З. М. Індивідуалізація навчального процесу в умовах сільської початкової школи. Спільний шлях: збірник наукових праць / за ред. Б. Габоди та І. Ліпчеї. Ужгород : ПоліПрінт, 2006. – С.55–61.
- 21.Онишків З. М. Ознайомлення студентів з особливостями роботи початкової школи сільської місцевості. *Проблеми педагогічних технологій* / ВДУ ім. Лесі Українки. 2002. № 3. С.230–235.
- 22.Онишків З. М. Основи управління закладом загальної середньої освіти: навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2018. С.99 – 141.
- 23.Онишків З. М. Основи школознавства: навчальний посібник для студентів педагогічних вузів. – 3-є видання, доповнене і перероблене. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2003. 176 с.
- 24.Онишків З. М. Сільська початкова малокомплектна школа в умовах переходу на нову структуру і зміст освіти. *Наукові записки Тернопільського державного педагогічного у-ту ім. В. Гнатюка*. Серія: Педагогіка. 2001. № 5. С.6–9.
- 25.Онишків З. М., Морська Я. Ф. Особливості організації індивідуального навчання учнів початкової школи сільської місцевості. *Початкова школа*. 2007. № 8. С.45–47.
- 26.Онишків З. М., Онишків О. П. Проблема індивідуалізації навчання у практиці роботи сільської початкової школи. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету*. Серія: Педагогіка. 2009. № 4. С. 59–63.

27. Основні орієнтири виховання учнів 1–12 класів загальноосвітніх навчальних закладів України: програма. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2008. 80 с.
28. Положення про Державну службу якості освіти України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2018-%D0%BF>.
29. Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах // Початкова освіта. – 2004. – Серпень.
30. Положення про навчально-виховний комплекс «дошкільний навчальний заклад – загальноосвітній навчальний заклад», «загальноосвітній навчальний заклад – дошкільний навчальний заклад» / Книга керівника навчально-виховного закладу: довідково-методичне видання / упоряд. Б. М. Терещук, В. В. Скиба. – 2-е видання, доповнене. – Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. – С.203–205.
31. Положення про сертифікацію педагогічних працівників. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1190. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/63131/
32. Порядок проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти. Наказ МОН від 09.01.2019 № 17. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sqe.gov.ua/index.php/uk-ua/16-04-2019/23-04-2019/716-nakaz-mon-vid-09012019-17-pro-zatverdzhennia-poriadku-provedennia-instytutsiinoho-audytu-zakladiv-zahalnoi-serednoi-osvity>.
33. Проскура О. В. Психологічна підготовка вчителя до роботи з першокласниками: навчальний посібник для студентів педфакультетів. К. : Освіта, 1998. С.48–77.
34. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи: підручник для студентів педагогічних факультетів. К. : Абрис, 1997. С. 319–346.
35. Савченко О. Я. Наступність і перспектива в роботі двох перших ланок освіти. Дошкільне виховання. 2000. № 11. С. 4–5.
36. Савченко О. Я. Сучасний урок у початкових класах. К. : «Магістр – S», 1997. 256 с.
37. Савченко О. Я. Уміння вчитися як ключова компетентність загальної середньої освіти. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: бібліотека з освітньої політики / за заг. ред. О. В. Овчарук. К. : «К.І.С.», 2004. С. 34–46.
38. Сільська школа: стан, проблеми та перспективи розвитку: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 14-15 квітня, 1999 р.) / за ред. О. Я. Савченко; упорядник І. С. Волошук. К. : ВБФ «Школа майбутнього», 2000. 184 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються меншою кількістю балів (75% від можливої максимальної кількості балів за певний вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних

причин.

- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт заборонені.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-2) усне опитування, контрольна робота	45
Модуль 2 (теми 3-5) усне опитування, контрольна робота	30
Практичне завдання (теми 1-5)	20

До силабусу підготовлено навчальний посібник «Організація навчально-виховного процесу в сільській початковій школі»